

Aamu- ja iltapäivätoiminta Lempäälässä

Toimintasuunnitelma

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualue

Sivistyslautakunta 20.9.2022 85 §

Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.06.2025 72 §

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet ja toimintakulttuuri	4
2.1. Toimintatavat	6
2.2. Vuorovaikutus ja ilmapiiri	8
2.3. Yhteisöllisyys	9
2.4. Yhteistyö kodin ja koulun kasvatustyön tukemiseksi	11
3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö ja suunnittelun periaatteet	12
4. Toiminnan järjestämisen periaatteet	13
4.1. Esioppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta	13
4.2. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	14
4.3. Henkilöstö	15
4.4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa	16
5. Vaativan erityisen tuen aamu- ja iltapäivätoiminta (VET)	17
5.1. Uuden vammaispalvelulain vaikutukset aamu- ja iltapäivätoimintaan	17
6. Aamu- ja iltapäivätoiminnan arviointi ja kehittäminen	19
7. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut	20
7.1. Esioppilaiden maksut	20
7.2. Esioppilaiden maksualennukset ja -vapautukset	20
7.3. Koululaisten maksut	21
7.4. Koululaisten maksuvapautukset	21

1. Johdanto

Lempäälän kunta järjestää perusopetuslain (21.8.1998/628) mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa perusopetuksen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille. Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista ja maksullista.

Esioppilaille kunta järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa esiopetusta täydentävänä toimintana. Myös tähän osallistuminen on vapaaehtoista ja maksullista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lapsen yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän.

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin (2014),
joita ovat:

oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen

ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia

kulttuurinen moninaisuus rikkautena

kestävän elämäntavan välttämättömyys

Tämä toimintasuunnitelma pohjautuu Opetushallituksen hyväksymiin aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteisiin (www.oph.fi). Lempäälässä aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaa kasvatuksen ja opetuksen palvelualue.

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet ja toimintakulttuuri

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden (2011) mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle koulupäivän ulkopuolella turvallisen kasvuympäristön sekä mielekästä ja laadukasta toimintaa, joka osaltaan tukee koulunkäyntiä, oppimista ja kasvua. Toiminnan toteuttamisesta vastaavat aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat. Varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä perusopetus toimivat yhteistyössä ja muodostavat lapsen kasvun ja kehityksen kannalta sisällöllisesti ja johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden huomioiden lapsen yksilölliset tarpeet.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Lasten itsenäisyys lisääntyy vähitellen, mutta lapset tarvitsevat vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta.

"Lyhyesti meidän mielestä hyvinvointia tukee parhaiten aito, kuunteleva ja arvostava läsnäolo, luottamus, turvallisuus sekä hyvä yhteistyö eri tahojen kanssa." (Ohjaaja)

"Avoin vuorovaikutus. Kaikista asioista voidaan keskustella, välitön ilmapiiri. Tsemppaava ja positiivinen ilmapiiri aikuisten sekä lasten välillä." (Ohjaaja)

"Avoin, positiivinen, ymmärtäväinen, luotettava ja joustava ilmapiiri." (Ohjaaja)

Toimintakulttuurilla on keskeinen vaikutus aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteiden saavuttamiseen ja laatuun. Toimintakulttuurin taustalla vaikuttavat perusopetuksen, Lempäälän kunnan strategian mukaiset sekä yhteisön omat arvot. Toimintakulttuurin kehittämisessä huomioidaan lasten tarpeet ja mielenkiinnonkohteet ja se edellyttää sitoutuneisuutta yhteisiin toimintatapoihin.

Lasten hyvinvointia edistävä toimintakulttuuri lähtee ohjaajista, ja siihen on jokaisen yhteisön jäsenen mahdollista itse vaikuttaa. Ohjaajien tapa toimia ja olla vuorovaikutuksessa välittyy mallina lapselle. Toimintakulttuurin kehittämisessä tavoitellaan kestävää hyvinvointia ja lähtökohtana on aina lapsen etu.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintakulttuuri Lempäälän kunnassa

2.1. Toimintatavat

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteita tukevat toimintatavat perustuvat sosiaalisen vahvistamisen viitekehykseen. Lasten kestävää hyvinvointia tavoitellaan vahvistamalla keskeisiä elämäntaitoja esimerkiksi opettelemalla itsestä huolehtimiseen sekä terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä taitoja ja ohjaamalla lapsia tekemään kestävän elämäntavan mukaisia valintoja. Hyvinvointia edistävien asioiden kuten fyysisen aktiivisuuden, levon, terveellisen ravinnon ja mielen hyvinvoinnin merkitystä korostetaan ja niiden mukaisesti toimitaan päivittäin. Lapsia kannustetaan omatoimisuuteen ja itsensä toteuttamiseen. Heitä autetaan tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja saavuttamaan onnistumisen kokemuksia, joiden kautta vahvistuu myönteinen käsitys itsestä ja omasta pystyvyydestä.

Lapsen kasvua ryhmänsä jäsenenä tuetaan ja yhteisössä toimimiseen tarvittavia sosiaalisia taitoja harjoitellaan. Lapsen kyky toimia tilanteiden edellyttämällä tavalla kehittyy vuorovaikutuksessa yhteisön jäsenten kanssa.

Osallisuutta edistäviä toimintatapoja ja rakenteita kehitetään, jotta lapsi saa myönteisiä kokemuksia kuulluksi tulemisesta. Osallisuus on aina omakohtainen kokemus, jossa ratkaisevaa on lapsen oma tunne osallisuudesta, esimerkiksi mahdollisuudesta vaikuttaa asioihin. Ohjaajan tehtävä on luoda sellaiset tavat toimia, joissa osallisuuden kokemukset mahdollistuvat. Lasten osallistumisen ja vaikuttamisen taidot kehittyvät, kun ohjaaja kuuntelee lasten ajatuksia ja vastaa heidän aloitteisiinsa. Lapset osallistuvat aktiivisesti toiminnan suunnitteluun, mutta ohjaajalla on kuitenkin aina vastuu tilanteista, ja hän lopulta päättää ovatko lasten suunnitelmat toteutettavissa olevia ja turvallisia.

"Sais päättää onko pihalla vai sisällä."

(Lapsi)

"Kun ei saa aina tehdä majaa silloin kun haluaa."

(Lapsi)

"Joitakin leikkejä ei saa leikkiä jos aikuinen ajattelee sen olevan liian vaarallista."

(Lapsi)

"Lapset saisi päättää mitä tehdään!"

(Lapsi)

Toimintatavat perustuvat lapsille ominaiseen tapaan toimia ja niissä korostuu toiminnallisuus ja leikki. Leikin kautta lapsi hahmottaa maailmaa ja oppii monenlaisia asioita sekä rakentaa käsitystä itsestään ja muista ihmisistä. Lapsi oppii huomioimaan toisten ihmisten näkökulmia ja voi käsitellä itselleen vaikeita kokemuksia ja tunteita.

Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen hyvinvoinnille sekä terveelle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kiinnitetään huomiota lasten monipuoliseen liikkumiseen sisällä ja ulkona. Lasten päivää katsotaan kokonaisuutena ja tällöin otetaan huomioon myös koulussa vietetty aika. Lapsella saattaa olla oppitunneilla istumisen jälkeen tarve purkaa energiaa ja päästä liikkumaan. Toisaalta taas hän voi kaivata lepoa ja rauhaa palautuakseen päivän kuormituksista. Ohjaajan tehtävä on havainnoida ja tulkita lasten erilaisia tarpeita ja mahdollistaa toimiminen niiden mukaisesti.

"Että saa joka ikinen päivä eskarissakin leikkiä." (Lapsi)

"Kun saa pelata jalkapalloa ja hulluttelu." (Lapsi)

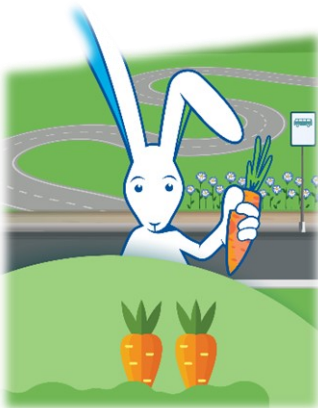
"Olla liiksalissa koko päivä, olla paljon ulkona." (Lapsi)

"Trampoliinihetki." (Lapsi)

"Harmittaa kova meteli." (Lapsi)

2.2. Vuorovaikutus ja ilmapiiri

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on lämmin vuorovaikutus ja sellainen yhteisö, jossa kaikkia jäseniä arvostetaan ja heidän ajatuksiaan kuullaan. Ohjaaja vaikuttaa omalla toiminnallaan turvallisen, kannustavan, positiivisen ja kiireettömän ilmapiirin syntymiseen.

Ohjaajalta edellytetään lapsen kohtaamisessa herkkiä tuntosarvia ja kykyä kurkistaa lapsen näkyvän käyttäytymisen taakse. Jotta voimme tavoittaa lapsen kokemusmaailmaa, tunnistaa hänen tarpeitaan ja huolenaiheitaan, on yritettävä katsoa arkisia tilanteita lapsen silmin. Lapselle on tärkeää näyttää ilmein ja äänenpainoin, että ohjaaja on läsnä ja asettuu lapsen kanssa leikkimään, keskustelemaan, havainnoimaan ja kuuntelemaan. Sensitiivinen ohjaaja viestii turvallisuutta olemalla myös vaikeissa hetkissä koko ajan tunnetasolla lapsen saatavilla.

Tunteiden tunnistamista, sietämistä, säätelyä, ilmaisemista ja käsittelyä harjoitellaan. Tavoitteena on eläminen tunteiden kanssa, eikä niistä eroon pääseminen. Lasta ja hänen tunnekokemuksiaan ei mitätöidä, eikä lasta jätetä yksin voimakkaiden tunteiden kanssa. Turvallisessa ilmapiirissä lapsi voi avoimesti ilmaista kaikenlaisia tunteitaan ja luottaa aikuisen. Kieltojen sijaan pyritään etsimään ratkaisuja ja myönteisiä toimintamalleja. Myönteisten tunnetilojen huomaamiseen kiinnitetään huomiota. Lapsen itsetuntemuksen ja positiivisen minäkuvan muodostumista tuetaan auttamalla häntä löytämään omia luonteenvahvuuksiaan ja voimavarojaan.

2.3. Yhteisöllisyys

Kaikki lapset ja ohjaajat muodostavat yhteisön. Yhteisön jäsenet ovat yhdenvertaisia ja jokainen kohdataan kunnioittaen ja arvostaen. Lapsia rohkaistaan vuorovaikutukseen ja toimimaan ryhmän jäsenenä. Syrjäytymistä ehkäistään vaikuttamalla aktiivisesti lasten yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden kokemuksiin. Jokaisen lapsen täytyy saada kokemus siitä, että hän on ryhmässään hyväksytty ja arvostettu juuri sellaisena kuin hän on.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa on kivaa:

*"Se kun täällä on kivoja hoitajia ja saat-
taa saada uusia kavereita." (Lapsi)*

"Kivat leikit ja kaverit." (Lapsi)

*"Se, että kaveri pyytää leikkimään tai
päästää mut mukaan leikkiin." (Lapsi)*

Kaveripiirillä on suuri merkitys lapsen hyvinvoinnin kannalta ja toiminnassa kiinnitetään huomiota lasten välisen vuorovaikutuksen ja kaverisuhteiden muodostamisen tukemiseen. Lapsille annetaan riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia yhteiseen leikkiin ja vapaaseen yhdessä-oloon. Erimielisyyksiä opetellaan ratkaisemaan myönteisin keinoin ja oman toiminnan säätelemistä harjoitellaan. Yhdessä toimien lapsille kehittyy vähitellen ymmärrys oikeuksista, vastuista ja valintojen seurauksista.

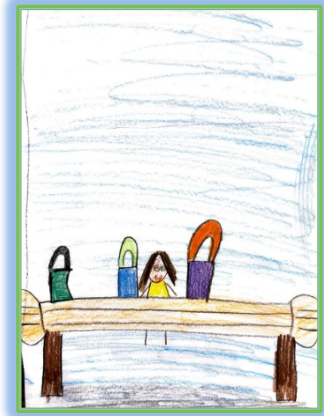
Harmittaa:

*"Jos ei pääse kavereiden kanssa
leikkimään." (Lapsi)*

*"Mennään pihalle ja leikit jää kes-
ken." (Lapsi)*

*"Harvoin mutta joskus riidat kaverin
kanssa." (Lapsi)*

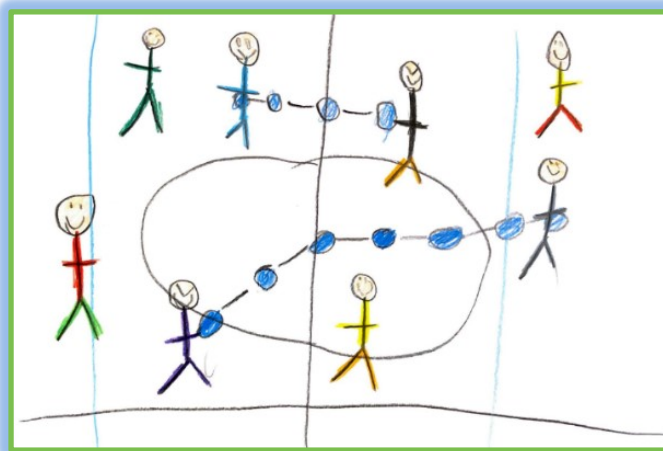
Kiusaamista ehkäistään aamu- ja iltapäivätoiminnassa keskittymällä lasten hyvinvoinnin tukemiseen. Kiusaamisen ehkäisyä lähestytään keskittymällä ensisijaisesti myönteisiin tavoitteisiin ja toimintatapoihin. Suvaitsevaa toimintakulttuuria edistetään harjoittelemalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä ohjaamalla lapsia muiden huomioon ottamiseen ja erilaisuuden hyväksymiseen. Kaikki yhteisön jäsenet voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, millaiseksi vuorovaikutuskulttuuri muodostuu; millainen käytös on yhteisössä sopivaa ja miten muita kohdellaan.

*Aamu- ja iltapäivätoiminnassa
harmittaa:*

*"Jos joku pilkkaa, jos jollekin
muulle tehdä pahaa." (Lapsi)
"Jos kiusataan toisia ja riidel-
lään." (Lapsi)*

Kiusatuksi tuleminen aiheuttaa monia kielteisiä ja usein pitkäkantoisia seurauksia lapsen kehitykselle ja hyvinvoinnille. Siksi kiusaamista ei aamu- ja iltapäivätoiminnassa hyväksytä missään muodossa ja siihen puututaan välittömästi, kun sitä tunnistetaan. Riitatilanteet ratkaistaan neuvottelemalla.

2.4. Yhteistyö kodin ja koulun kasvatustyön tukemiseksi

Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi seuraavin tavoin:

- keskustelut aamu- ja iltapäivätoiminnan tapahtumista tuonti- ja hakutilanteissa
- erikseen sovittavat keskustelut
- tiedottaminen ja yhteydenpito ensisijaisesti Wilman välityksellä
- vanhempainillat ja muut tapahtumat

Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön lähtökohtana on yhteinen sitoutuminen lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Yhteistyö perustuu keskinäiseen luottamukseen ja kunnioitukseen sekä tasa-arvoiseen vuorovaikutukseen. Yhteistyössä yhdistyy ohjaajien ammatillinen osaaminen sekä huoltajien asiantuntemus lapsestaan.

Yhteistyö koulun kanssa:

Aamu- ja iltapäivätoiminta on osa koulun toimintaa. Ohjaajat ovat osa kouluyhteisöä ja tieto koulun yhteisistä asioista kulkee heille samoja tiedotuskanavia pitkin, kuin muullekin koulun henkilöstölle. Tarkemmat yhteistyökäytännöt sovitaan koulukohtaisesti. Henkilöstön toimissa vuorovaikutuksessa luodaan rakenteet toimivalle ja lapsen edun mukaiselle yhteistyölle sekä yhteiselle toimintakulttuurille.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytännön toteutus perustuu **tiimityöskentelyyn**. Lapsen hyvinvointi ja etu on aina toiminnan keskiössä. Tiedonkulun sujuvuus ja avoimuus omassa tiimissä sekä yhteistyötahojen suuntaan on tärkeää. Tiimin jäsenet sitoutuvat yhdessä sovittuihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin tekemällä tiimisopimuksen lukuvuodeksi kerrallaan. Tiimi hyödyntää jäsentensä erilaista osaamista ja vahvuuksia sekä kokemushistoriaa. Toimintaa suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään myönteisessä ilmapiirissä. Ristiriitoja ratkaistaan avoimesti ja ratkaisukeskeisesti. Tiimi kokoontuu joka viikko yhteiseen palaveriin edellä mainittujen asioiden äärelle.

Esimerkkejä yhteistyötahoista:

- opiskeluhuollon ammattilaiset
- varhaiskasvatus
- lapsiperheiden sosiaali- ja perhetyö
- Kulttuurirappuset -toiminta
- Harrastava koululainen -hanke
- eri koulujen välinen yhteistyö

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö ja suunnittelun periaatteet

Toiminnan suunnittelun lähtökohtana on, että ohjaajat tuntevat lapset hyvin. Tuntemusta lisätään havainnoimalla lapsia ja olemalla läsnä arjen tilanteissa. Tämän kautta toimintaa voidaan suunnata lasten mielenkiinnonkohteiden ja tunnetilojen mukaisesti.

Suunnittelu ei ole yksittäisten toimintahetkien suunnittelua, vaan suunnittelun kohteena ovat toimintatavat, jotka edistävät lasten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Arkea suunnitellaan lasten kanssa heidän ajatustensa, ideoidensa ja aloitteidensa mukaisesti. Lasten kanssa toimitaan pienissä ryhmissä ja hyödynnetään käytettävissä olevia tiloja monipuolisesti. Ohjaajien omat vahvuudet ja osaaminen hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ryhmäkohtainen toimintasuunnitelma ohjaa käytännön työtä ja toimintatapoja. Ohjaajat laativat sen lukuvuosittain.

Toiminnan sisältö ja suunnittelun periaatteet Lempäälän aamu- ja iltapäivätoiminnassa

4. Toiminnan järjestämisen periaatteet

Lapsiryhmään sijoitetaan aikuista kohden esioppilaita enintään 13 ja koululaisia enintään 15. Ryhmäkoon määrittelyssä huomioidaan mahdolliset oppilaskohtaisia tukitoimia saavat oppilaat. Mikäli kyläkoulun toimintaan osallistuu varhaiskasvatuksen piirissä olevia 5 –vuotiaita, ryhmäkoko tarkastellaan erikseen. Mikäli ryhmään ei ilmoitaudu tai siihen ei osallistu riittävä määrä lapsia, ryhmä voidaan yhdistää toisen koulun ryhmään. Ryhmän muodostamista harkitaan tilannekohtaisesti.

Kunnan vakuutukset ovat voimassa aamu- ja iltapäivätoiminnan aikana. Matkat toimintaan ja toiminnasta ovat huoltajien vastuulla. Aamu- ja iltapäivätoimintaan ei järjestetä kuljetuksia. Vastuu lapsesta tuonti- ja hakutilanteissa on huoltajalla. Lapsen yksinkulkemisesta voidaan tehdä erillinen sopimus huoltajan kanssa.

Iltapäivätoiminta voidaan sulkea 1–2 päivänä lukuvuoden aikana ohjaajille suunnatun koulutuksen vuoksi. Hoitoa tarvitseville lapsille voidaan järjestää päivystyshoitoa. Mahdollisesta sulkemisesta tiedotetaan huoltajille hyvissä ajoin.

4.1. Esioppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan kaikille Lempäälän perusopetuksen esioppilaille koulupäivinä (ma-pe) lapsen omalla koululla tai oman koulun läheisyydessä sijaitsevissa muissa kunnan tiloissa sekä loma-aikoina keskitetysti kunnan eri toimipisteissä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Kuljun, Lempoisten, Moisio ja Sääksjärven kouluilla tarvittaessa klo 6.30–17.00. Kelhon, Kuokkanen, Lastusten, Mattilan, Nurmen ja Säijän kouluilla toiminta-aika on tarvittaessa klo 7.00–17.00. Aukioloajat perustuvat huoltajien ilmoittamiin lasten läsnäoloaikoihin.

Esioppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen

4.2. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä (ma-pe) lapsen omalla koululla tai oman koulun läheisyydessä sijaitsevista muista kunnan tiloista. Toimintaa järjestetään ensisijaisesti 1.–2. vuosiluokan oppilaille ja sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kaikilla kouluilla tarvittaessa klo 7.00–17.00. Aukioloajat perustuvat huoltajien ilmoittamiin lasten läsnäoloaikoihin.

1.–2. -luokkien sekä erityisen tuen oppilaiden iltapäivätoiminnan järjestäminen

4.3. Henkilöstö

Perusopetuslain (628/2003) mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia. Ohjaajien kelpoisuusvaatimuksista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 986/1998.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajana toimimaan on kelpoinen henkilö,

1. joka on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana taikka

2. jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana

Kouluille valitaan kolmen vuoden jaksoiksi vastuuohjaajia koordinoimaan koulukohtaista toimintaa. Isoille kouluille valitaan kaksi vastuuohjaajaa, toinen esioppilaiden ryhmään ja toinen koululaisten ryhmään. Kuokkalan, Nurmen ja Säijän kouluille valitaan yksi yhteinen vastuuohjaaja sekä Kelhon, Lastusten ja Mattilan kouluille yksi yhteinen vastuuohjaaja.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstöä koskee 1.4.2004 voimaan tullut laki 1138/ 2003 lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä.

4.4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

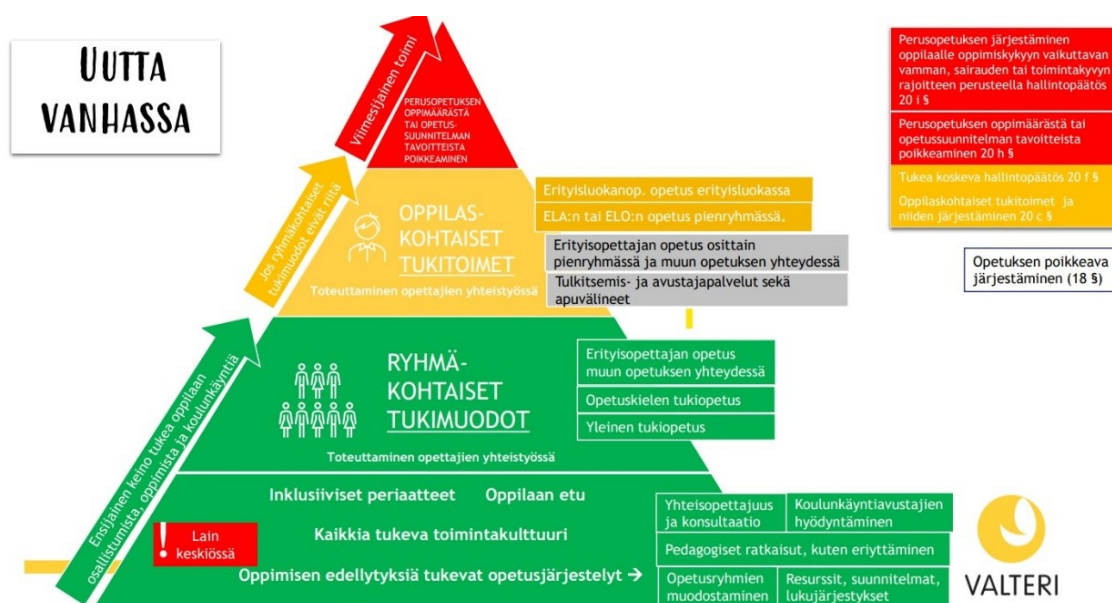

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Kaikkien lasten kohdalla toiminnan järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohtana ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt. Työskentelytapojen ja toimintaympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon lasten ikä ja kehitysvaihe sekä yksilölliset tarpeet. Toiminnan tulee tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä lasten omien edellytysten mukaisesti. Lapsia kannustetaan aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen. Heille tarjotaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin ja yhdessä toimimiseen.

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamisesta määrätään Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa. Ensisijaisesti tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja oppilaiden tarpeiden mukaan. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömät, tarjotaan oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään lapselle koulupäivän aikana. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi osaltaan tukea oppilaiden hyvinvointia, kehitystä ja koulunkäyntiä sekä tarjota hänelle turvallisen ympäristön.

Yksilökohtaisia kuntouttavia elementtejä ei aamu- ja iltapäivätoimintaan sisälly. Mikäli lapsella on tarve kuntoutuksiin tms. iltapäivätoiminnan aikana, huoltajat huolehtivat kuljetuksista ja muista käytännön järjestelyistä.

5. Vaativan erityisen tuen aamu- ja iltapäivätoiminta (VET)

Vaativan erityisen tuen kunnallisissa erityisluokissa (VET) oleville oppilaille järjestetään aamu- ja iltapäivätoimintaa Lempoisten koululla ja siihen ilmoittaudutaan sähköisellä lomakkeella lukuvuosittain. Toiminta-aika on koulupäivinä (ma-pe) esioppilaille tarvittaessa klo 6.30–17.00 ja koululaisille tarvittaessa klo 7.00–17.00. Aukioloajat perustuvat huoltajien ilmoittamiin lasten läsnäoloaikoihin. Esioppilaille järjestetään loma-ajan hoitoa päivystysluontoisesti.

Toiminnan tavoitteena on tarjota kehityksessään tukea tarvitseville lapsille koulutyöskentelyn vastapainoksi turvallista ja monipuolista ohjattua toimintaa. Lapsen yksilölliset tarpeet, lepo ja perushoito sekä kuntoutuksellinen näkökulma ovat olennainen osa arkea. Toiminnan tulee tukea opetuksellisten ja kasvatuksellisten tavoitteiden saavuttamista. Toiminnassa ja arjessa korostuu moniammatillinen yhteistyö eri terapeuttien ja kuntouttavien tahojen kanssa.

5.1. Uuden vammaispalvelulain vaikutukset aamu- ja iltapäivätoimintaan

Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) on tullut voimaan 1.1.2025. Se vaikuttaa VET-oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen ja maksuihin. Lakiin sisältyy kolmen vuoden siirtymäaika päättyen 31.12.2027. *Koulutuksen järjestäjällä ja palveluntuottajalla on yhdenvertaisuuslain perusteella erityinen velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta oppilaitoksessa.*

- **Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta (Lempäälän kunta järjestää)**

Vaativan erityisen tuen oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään ensisijaisesti perusopetuslain mukaisena toimintana, jolloin siitä voidaan periä kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksu (15.01.2025 § 5). Vaativan erityisen tuen kunnallisissa erityisluokissa (VET) koulua käyville esioppilaille ja vuosiluokkien 1–2 oppilaille Lempäälän kunnan järjestämä aamu- ja iltapäivätoiminta on maksutonta. (Lempäälän Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmassa tavoitteena on, että kunta kohdentaa resursseja tai erityistä tukea haavoittuvassa asemassa oleville lapsille).

- **Lapset ja nuoret, joilla on voimassa kehitysvammalain erityishuollon (EHO) päätös (Pirhan yksilöpäätös)**

Maksutonta aamu- ja iltapäivätoimintaa voivat jatkossa saada vain ne lapset ja nuoret, joilla on voimassa oleva kehitysvammalain mukainen päätös palvelusta, eli erityishuollon päätös, johon on kirjattu aamu- ja iltapäivätoiminta. Kehitysvammalain perusteella myönnettyyn maksuttomaan palveluun sisältyvät myös kuljetukset aamu- ja iltapäivätoimintaan. Maksuttomat kuljetukset jatkuvat palvelupäätöstä vastaavan ajan. Näiden päätösten voimassaolo päättyy viimeistään 31.12.2027, jolloin vammaispalvelulakien siirtymäaika päättyy.

- **Lyhytaikaisen huolenpidon palvelu (Pirhan yksilöpäätös)**

Jos lapsi tai nuori ei vammaansa tai sairauteensa liittyvien erityisten tarpeiden vuoksi tai koulun järjestämien kohtuullisten mukautustenkaan turvin pysty osallistumaan koulussa järjestettävään toimintaan, voi hänelle hakea vammaispalvelulain mukaista *lyhytaikaisen huolenpidon palvelua*. Vammaispalvelulain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa on oikeus saada, jos kunta ei järjestä perusopetuslain perusteella sellaista aamu- tai iltapäivätoimintaa, joka vastaa vammaisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Silloin, kun aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään lyhytaikaisen huolenpidon palveluna, se on asiakkaalle maksutonta. Tarvittaessa lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin voi hakea vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea.

6. Aamu- ja iltapäivätoiminnan arviointi ja kehittäminen

Kunnan tulee arvioida tarjoamaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä osallistua ulkopuoliseen arviointiin. Arvioinnin kautta voidaan tunnistaa toiminnan vahvuuksia ja kehittämistarpeita.

Arviointi edellyttää yhteistä keskustelua arvioinnin tavoitteista, toteuttamisesta ja tuloksista sekä tietoisuutta toiminnan ydinkohdista. Ohjaajat ovat keskeisiä toiminnan laadun ylläpitäjiä ja toiminnan jatkuvan kehittämisen voimavara. Arvioinnin kohteena on henkilöstön toiminta ja lapsen kohtaama toiminnan laatu, eivät lasten ominaisuudet.

Lempäälässä arviointia ja kehittämistä toteutetaan mm. seuraavasti:

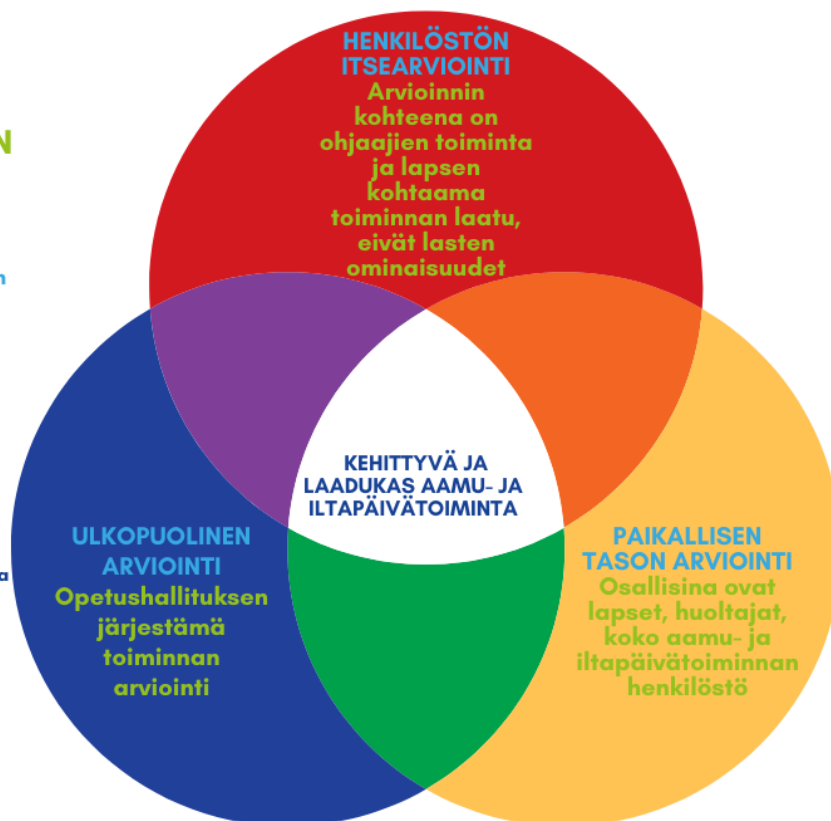
- jatkuva arviointi osana jokapäiväistä toimintaa
- ryhmäkohtainen toimintasuunnitelma
- tiimisopimus ja tiimipalaverit
- kyselyt (lapset, huoltajat, henkilöstö)
- yhteistyö muiden toimijoiden kanssa (esim. varhaiskasvatus ja opetuspalvelut)
- henkilöstön koulutukset
- idea- ja kehityskeskustelut
- ulkopuolinen arviointi
- lisäksi erikseen nimetty edustuksellinen ohjausryhmä arvioi ja kehittää aamu- ja iltapäivätoimintaa

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Toimintaa peilataan asetettuihin tavoitteisiin (vahvuuksien ja kehittämistarpeiden tunnistaminen)

Tavoitteiden määrittely:

- Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet (2011)
- Lempäälän kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
- ryhmäkohtainen toimintasuunnitelma

7. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään kasvatus- ja opetuslautakunnan vahvistama maksu. Maksuista tiedotetaan vuosittain toimintaan hakemisen yhteydessä.

Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Maksusta peritään vain puolet myös silloin, kun lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä (Perusopetuslaki luku 8 a). Tätä toimintatapaa sovelletaan Lempäälän kunnan päätöksellä myös, mikäli lapsi on oman tai perheessä tapahtuneen tartuntatautilain (1227/2016) mukaisen altistumisen tai sairastumisen vuoksi asetettu kunnan infektio lääkäriin toimesta karanteeniin. Mikäli lapsi on asetettu mainitun lain mukaiseen karanteeniin koulussa tai aamu- ja iltapäivätoiminnassa tapahtuneen altistumisen vuoksi, on karanteeniaika maksuton. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan voidaan ottaa päiväkohtaisella maksulla yksittäisiksi päiviksi lapsia, jotka eivät normaalisti osallistu toimintaan. Toimintaa voi käyttää enintään 5 päivänä kuukaudessa. Toimintapäiviä myönnetään, mikäli ryhmässä on tilaa.

7.1. Esioppilaiden maksut

Esioppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnassa on valittavana joko enintään 60 h/kk tai yli 60 h/kk palveluvaihtoehdot. Tunnit voi käyttää haluamallaan tavalla kalenterikuukauden aikana aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Valitun toiminta-aikavaihtoehdon voi vaihtaa kerran lukukaudessa. Koulujen loma-aikoina (elokuun alku, syysloma, joululoma, talviloma) voidaan tarvittaessa tuntimäärää korottaa tilapäisesti ko. kuukauden osalta, koska tällöin ei järjestetä maksutonta esiopetusta. Koska kesä- ja heinäkuussa ei ole maksutonta esiopetusta, näiden kuukausien osalta käytössä ovat samat hoitoaikaportaat ja maksut kuin varhaiskasvatuksessa.

7.2. Esioppilaiden maksualennukset ja -vapautukset

Maksualennus tai -vapautus voidaan myöntää sen kuukauden alusta, kun hakemus liitteenä on saapunut kuntaan. Ohjeet maksualennuksen tai -vapautuksen hakemiseksi löytyvät <https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/aamu-ja-iltapaivatoiminta/lomakkeet/>

Aamu- ja iltapäivätoiminnan esiopetusikäisestä lapsesta on mahdollista hakea sisarusalennusta varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain periaatteiden mukaisesti, jos lapsella on nuorempi sisarus varhaiskasvatuksessa tai useampi lapsi esioppilaiden apip-toiminnassa. Esioppilaan maksusta voidaan myöntää maksualennus tai -vapautus myös **taloudellisin perustein** varhaiskasvatuksen tulojen mukaisesti.

7.3. Koululaisten maksut

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa on valittavana seuraavat palveluvaihtoehdot: enintään 60 h/kk, 60–85 h/kk ja yli 85 h/kk. Tunnit voi käyttää haluamallaan tavalla kalenterikuukauden aikana.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintamaksujen perusteet on määritelty perusopetuslaissa ja kasvatus- ja opetuslautakunta vahvistaa maksut. Toimintaan sitoudutaan lukukaudeksi kerrallaan. Valitun palveluvaihtoehdon voi vaihtaa enintään kerran lukukaudessa.

7.4. Koululaisten maksuvapautukset

Maksuvapautus voidaan myöntää sen kuukauden alusta, kun hakemus liitteineen on saapunut kuntaan. Ohjeet maksuvapautuksen hakemiseksi löytyvät <https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/aamu-ja-iltapaivatoiminta/lomakkeet/>

Maksuvapautus voidaan myöntää hakemuksella, jonka liitteenä on päätös toimeentulotuesta.